

SXEDIO.G67

19.2.1959: ΟΙ ΗΓΕΤΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ, ΤΗΣ ΒΡΕΤΤΑΝΙΑΣ, ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΚΥΠΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΩΝ ΧΑΙΡΕΤΙΖΟΥΝ ΤΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΤΗΣ ΖΥΡΙΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Η υπογραφή των συμφωνιών χαιρετίστηκε ως μεγάλη επιτυχία από όλους τους ηγέτες.

Στο Λάγκαστερ Χάουζ λίγο μετά την ολοκλήρωση της Πενταμερούς Διάσκεψης ο Ευάγγελος Αβέρωφ δήλωσε στους δημοσιογράφους:

"Πρόκειται για συμφωνία **100%** η οποία είναι εξαίρετος".

Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος που ακολούθησε σε λίγο είπε ότι ήταν ευτυχής για τη συμφωνία ενώ την ικανοποίηση του δεν απέκρυψαν τόσο ο Φαζίλ Κουτσιούκ όσο και ο Ραούφ Ντενκτάς, αλλά και αργότερα οι τρεις Πρωθυπουργοί της Βρετανίας, της Τουρκίας και της Ελλάδας.

Ο πρωθυπουργός της Ελλάδας Κωνσταντίνος Καραμανλής σε διαγγελμά του προς τον Κυπριακό λαό ανέφερε:

"Προ ολίγων λεπτών υπεγράψαμεν τας συμφωνίας, διά των οποίων η Κύπρος καθίσταται αναξάρτητος Δημοκρατία, καταλαμβάνουσα την θέσιν της μεταξύ των ελευθέρων κρατών. Η στιγμή είναι πράγματι ιστορική. Μετά μακρούς αιώνας ο πληθυσμός της Κύπρου αποκτά το δικαίωμα όπως αποφασίζη και ρυθμίζη τας τύχας του.

Εντός ολίγων ημερών ο Αρχιεπίσκοπος και Εθνάρχης υμών Μακάριος θα ευρίσκεται μεταξύ σας, κομίζων αυτοπροσώπως το μήνυμα της ελευθερίας σας.

Η ελληνική Κυβέρνησις και ο ελληνικός λαός, χαιρετίζουν το μέγα γεγονός της ανεξαρτησίας σας και εύχονται όπως η νέα Πολιτεία, εντός των κόλπων της οποίας η ελευθερία και η ευημερία όλων των τμημάτων του πληθυσμού είναι εξησφαλισμένα, σταδιοδρομήση απερίσπαστος πλέον και ευτυχής.

Η ελληνική Κυβέρνησις απέθεσε σήμερα την

υπογραφήν της εις ειδικάς συμφωνίας, διά των οποίων κατέστη και αυτή εγγυήτρια της ανεξαρτησίας σας, της ακεραιότητας της Κύπρου και των συνταγματικών σας ελευθεριών. Επί των μεγίστων αυτών αγαθών η Ελλάς θα επαγρυπνή.

Η αμνηστία, την οποίαν θα χορηγήση η βρετανική Κυβέρνησις, και η άρσις των εκτάκτων μέτρων θα επαναφέρη εις τας εστίαις των εκείνους, οίτινες ηγωνίσθησαν ηρωϊκώς δια την ελευθερίαν της νήσου των.

Η ελληνική Κυβέρνησις, η οποία ειργάσθη με όλας τας δυνάμεις διά την επίτευξιν των αποτελεσμάτων αυτών, απευθύνει προς ολόκληρον τον πληθυσμόν της Κύπρου τας ευχάς της διά μίαν σταθεράν πρόοδον και ευημερίαν, αι βάσεις των οποίων ετέθησαν σήμερον".

(Μεταγλώττιση)

"Πριν από λίγα λεπτά υπογράψαμε τις συμφωνίες, με τις οποίες η Κύπρος καθίσταται αναξάρτητη Δημοκρατία, καταλαμβάνουσα τη θέση της μεταξύ των ελεύθερων κρατών. Η στιγμή είναι πράγματι ιστορική. Υστερα από μακρούς αιώνες ο πληθυσμός της Κύπρου αποκτά το δικαίωμα όπως αποφασίζει και ρυθμίζει τις τύχες του.

Μέσα σε λίγες μέρες ο Αρχιεπίσκοπος και Εθνάρχης σας Μακάριος θα βρίσκεται μεταξύ σας, μεταφέροντας προσωπικά το μήνυμα της ελευθερίας σας.

Η ελληνική Κυβέρνηση και ο ελληνικός λαός, χαιρετίζουν το μέγα γεγονός της ανεξαρτησίας σας και εύχονται όπως η νέα Πολιτεία, στους κόλπους της οποίας η ελευθερία και η ευημερία όλων των τμημάτων του πληθυσμού είναι εξησφαλισμένα, σταδιοδρομήσει απερίσπαστη πλέον και ευτυχής.

Η ελληνική Κυβέρνηση απέθεσε σήμερα την υπογραφή της σε ειδικές συμφωνίες, με τις οποίες κατέστη και αυτή εγγυήτρια της ανεξαρτησίας σας,

της ακεραιότητας της Κύπρου και των συνταγματικών σας ελευθεριών. Για τα μέγιστα αυτά αγαθά η Ελλάδα θα επαγρυπνεί.

Η αμνηστία, την οποία θα χορηγήσει η βρετανική Κυβέρνηση, και η άρση των εκτάκτων μέτρων θα επαναφέρει στις εστίες τους εκείνους, οι οποίοι αγωνίστησαν ηρωικά για την ελευθερία της νήσου τους.

Η ελληνική Κυβέρνηση, η οποία εργάστηκε με όλες τις δυνάμεις για την επίτευξη των αποτελεσμάτων αυτών, απευθύνει προς ολόκληρο τον πληθυσμό της Κύπρου τις ευχές της για μια σταθερή πρόοδο και ευημερία, οι βάσεις των οποίων τέθηκαν σήμερα".

Εξάλλου ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος δήλωσε:

"Σήμερα αρχίζει διά τον λαόν της Κύπρου νέον κεφάλαιον και μια περίοδος ειρήνης και ευημερίας.

Το Κυπριακόν πρόβλημα παρουσίασε πολλάς δυσχερείας. Πάντα, όμως, τα ενδιαφερόμενα μέλη επέδειξαν αμοιβαίαν κατανόησιν εις την προσπάθειαν προς κατάληξιν εις συμφωνίαν. Ως εκ τούτου, η θετική στάσις της ενότητος και της συνεργασίας επεκράτησε της αρνητικής στάσεως, της διαιρέσεως και του ανταγωνισμού.

Αι δύο κοινότητες της νήσου, συνεργαζόμεναι στενώς και με την βοήθειαν του Υψίστου, ουδόλως αμφιβάλλω ότι θα είναι εις θέσιν να εξασφαλίσουν την ανάπτυξιν της νήσου προς το κοινόν καλόν των κατοίκων της.

Του λοιπού, αντί να είναι αιτία προστριβών η Κύπρος θα καταστή ισχυρός δεσμός μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας, επίσης δε παράγων σταθερότητος, ειρήνης και προόδου εις την Μέσην Ανατολήν.

Αποτελεί δι' εμέ πηγήν μεγάλης ικανοποιήσεως το να γνωρίζω ότι η πατροπαράδοτος αγγλοελληνική φιλία θα αναβιώση και θα ανθήση εκ νέου".

(Μεταγλώττιση)

"Σήμερα αρχίζει για το λαό της Κύπρου νέο κεφάλαιο και μια περίοδος ειρήνης και ευημερίας.

Το Κυπριακό πρόβλημα παρουσίασε πολλές δυσχέρειες. Όλα, όμως, τα ενδιαφερόμενα μέλη επέδειξαν αμοιβαία κατανόηση στην προσπάθεια προς κατάληξη σε συμφωνία. Ως εκ τούτου, η θετική στάση της ενότητας και της συνεργασίας επικράτησε της αρνητικής στάσης, της διαίρεσης και του ανταγωνισμού.

Οι δύο κοινότητες της νήσου, συνεργαζόμενες στενά και με τη βοήθεια του Υψίστου, καθόλου δεν αμφιβαλλω ότι θα είναι σε θέση να εξασφαλίσουν την ανάπτυξη της νήσου προς το κοινό καλό των κατοίκων της.

Στο μέλλον, αντί να είναι αιτία προστριβών η Κύπρος θα καταστεί ισχυρός δεσμός μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, επίσης δε παράγων σταθερότητας, ειρήνης και προόδου στη Μέση Ανατολή.

Αποτελεί για μένα πηγή μεγάλης ικανοποίησης το να γνωρίζω ότι η πατροπαράδοτη αγγλοελληνική φιλία θα αναβιώσει και θα ανθήσει εκ νέου".

Εξ άλλου ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος σε δικό του χαιρετισμό προς τον Κυπριακό λαό, αφού εξέφρασε την ικανοποίηση του χαιρέτισε τον Αρχηγό της ΕΟΚΑ Γεώργιο Γρίβα Διγενή και εξήρε τους αγώνες του:

"Την στιγμήν αυτήν, καθ' ην διαμορφούνται τα πεπρωμένα της ιστορικής νήσου, με αγάπην και αφοσίωσιν, αι σκέψεις μου στρέφονται προς ολόκληρον τον Κυπριακόν λαόν και αι ευχαί μου τον συνοδεύουν εις την πορείαν του προς την λεωφόρον της ελευθερίας και της προόδου, την οποίαν εγκαινιάζομεν σήμερον.

Δια της υπογραφείσης εν Λονδίνω συμφωνίας, ετέθησαν τα θεμέλια της ελευθέρας και ανεξαρτήτου Δημοκρατίας της Κύπρου, και νέα περίοδος ευημερίας και προόδου διανοίγεται δι' ολόκληρον τον κυπριακόν λαον. Εντός ολίγου ο κυπριακός λαός θα κληθή να διαμορφώση ελευθέρως το μέλλον του και το μέλλον των τέκνων του και να λάβη αποφασιστικώς τα

δικαιώματα και τας ευθύνας του εις το ελεύθερον στάδιον της ευγενούς διεθνούς πολιτιστικής αμίλλης και συνεργασίας.

Ουδόλως αμφιβάλλω ότι θα φανήτε αντάξιοι των ευγενών παραδόσεων του μεγάλου πολιτισμού μας. Από τα βάθη των αιώνων μας παρακολουθούν την στιγμήν ταύτην αι ψυχαί των προγόνων μας και από το Πάνθεον των ηρώων αι ψυχαί όλων εκείνων, οι οποίοι με την θυσίαν και τους υπερόχους αγώνας των εθεμελίωσαν την κυπριακήν ελευθερίαν. Προς την ιεράν μνήμην τούτων και προς πάντας εκείνους, οίτινες ηγωνίσθησαν, υπέφεραν και εδοκιμάσθησαν διά την απαλλαγήν του λαού μας από την δουλείαν, στρέφονται την στιγμήν ταύτην ευγνωμόνως αι σκέψεις μου.

Χαιρετιζω ιδιαιτέρως τον ηρωϊκόν ηγέτην του απελευθερωτικού κινήματος της Κύπρου, στρατηγόν Γεώργιον Γρίβαν, τον θρυλικόν Διγενήν, και πάντα τα μέλη της Εθνικής Οργανώσεως Κυπρίων Αγωνιστών, χάρις εις τους αγώνας και τας θυσίας των οποίων δυνάμεθα σήμερον να γευθώμεν τους καρπούς της ελευθερίας. Η σημερινή σύμβασις αποτελεί αξιοποίησιν των ιδικών τους αγώνων και θυσιών και της ιδικής τους πατριωτικής ενεργείας. Εις την ιστορίαν της Κύπρου θα παραμείνουν πάντοτε ως οι ανυπέρβλητοι μαχηταί και οι μεγάλοι ήρωες και αγωνισταί της ελευθερίας.

Το μέλλον διανοίγεται σήμερον ελπιδοφόρον και λαμπρόν ενώπιον μας. Υστερα από μακρούς αιώνας δουλείας, ανατέλλει και πάλιν εις την νήσον μας ο ήλιος της ελευθερίας. Ας μη λησμονώμεν, όμως, ότι τα δικαιώματα δημιουργούν και αντιστοίχους υποχρεώσεις. Ενα νέον στάδιον αγώνος ανοίγεται τώρα έμπροσθεν μας, το στάδιον του ειρηνικού αγώνος, της προόδου και του μεγαλείου της νήσου μας. Εις το στάδιον τούτο ας κατέλθωμεν όλοι οι Έλληνες Κύπριοι ηνωμένοι και αδιάσπαστοι και με πνεύμα εγκαρδίου συνεργασίας και αγάπης ας καταβάλωμεν από κοινού μετά του συνοίκου τουρκικού στοιχείου πάσαν προσπάθειαν διά την ανάπτυξιν και προαγωγήν των συμφερόντων της πατρίδος μας και την ανάδειξιν

ταύτης ως κέντρου πολιτισμού, προόδου και ειρήνης εις την Μέσην Ανατολήν.

Απευθύνω εγκαρδίους ευχάς προς πάντας τους Έλληνας και Τούρκους της Κύπρου, χαιρετίζω με χαράν την επιτευχθείσαν συμφωνίαν και διακηρύσσω μετά πεποιθήσεως ότι η ημέρα αυτή θα είναι απαρχή νέας περιόδου προόδου και ευημερίας της πατρίδος μας".

(Μεταγλώττιση)

"Τη στιγμή αυτή, κατά την οποία διαμορφώνονται τα πεπρωμένα της ιστορικής νήσου, με αγάπη και αφοσίωση, οι σκέψεις μου στρέφονται προς ολόκληρο τον Κυπριακό λαό και οι ευχές μου τον συνοδεύουν στην πορεία του προς τη λεωφόρο της ελευθερίας και της προόδου, την οποία εγκαινιάζουμε σήμερα.

Με τη συμφωνία που υπεγράφη στο Λονδίνο, τέθηκαν τα θεμέλια της ελεύθερης και ανεξάρτητης Δημοκρατίας της Κύπρου, και νέα περίοδος ευημερίας και προόδου διανοίγεται για ολόκληρο τον κυπριακό λαό. Σε λίγο ο κυπριακός λαός θα κληθεί να διαμορφώσει ελεύθερα το μέλλον του και το μέλλον των τέκνων του και να λάβει αποφασιστικά τα δικαιώματα και τις ευθύνες του στο ελεύθερο στάδιο της ευγενούς διεθνούς πολιτιστικής αμιλλας και συνεργασίας.

Καθόλου δεν αμφιβάλλω ότι θα φανήτε αντάξιοι των ευγενών παραδόσεων του μεγάλου πολιτισμού μας. Από τα βάθη των αιώνων μας παρακολουθούν τη στιγμή αυτή οι ψυχές των προγόνων μας και από το Πάνθεο των ηρώων οι ψυχές όλων εκείνων, οι οποίοι με τη θυσία και τους υπέροχους αγώνες τους θεμελίωσαν την κυπριακή ελευθερία. Προς την ιερή μνήμη τους και σε όλους εκείνους, οι οποίοι αγωνίστησαν, υπέφεραν και δοκιμάστησαν για την απαλλαγή του λαού μας από τη δουλεία, στρέφονται τη στιγμή αυτή ευγνώμονα οι σκέψεις μου.

Χαιρετίζω ιδιαίτερα τον ηρωικό ηγέτη του απελευθερωτικού κινήματος της Κύπρου, στρατηγό Γεώργιο Γρίβα, το θρυλικό Διγενή, και όλα τα μέλη της

Εθνικής Οργάνωσης Κυπρίων Αγωνιστών, χάρη στους αγώνες και τις θυσίες των οποίων μπορούμε σήμερα να γευθούμε τους καρπούς της ελευθερίας. Η σημερινή σύμβαση αποτελεί αξιοποίηση των δικών τους αγώνων και θυσιών και της δικής τους πατριωτικής ενέργειας. Στην ιστορία της Κύπρου θα παραμείνουν πάντοτε ως οι ανυπέβλητοι μαχητές και οι μεγάλοι ήρωες και αγωνιστές της ελευθερίας.

Το μέλλον διανοίγεται σήμερα ελπιδοφόρο και λαμπρό ενώπιον μας. Υστερα από μακρούς αιώνες δουλείας, ανατέλλει και πάλι στη νήσο μας ο ήλιος της ελευθερίας. Ας μη λησμονούμε, όμως, ότι τα δικαιώματα δημιουργούν και αντίστοιχες υποχρεώσεις. Ενα νέο στάδιο αγώνα ανοίγεται τώρα μπροστά μας, το στάδιο του ειρηνικού αγώνα, της προόδου και του μεγαλείου της νήσου μας. Στο στάδιο αυτό ας κατέλθουμε όλοι οι Έλληνες Κύπριοι ηνωμένοι και αδιάσπαστοι και με πνεύμα εγκάρδιας συνεργασίας και αγάπης ας καταβάλουμε από κοινού με το σύννοικο τουρκικό στοιχείο κάθε προσπάθεια για την ανάπτυξη και προαγωγή των συμφερόντων της πατρίδας μας και την ανάδειξη της ως κέντρου πολιτισμού, προόδου και ειρήνης στη Μέση Ανατολή.

Απευθύνω εγκάρδιες ευχές σε όλους τους Έλληνες και Τούρκους της Κύπρου, χαιρετίζω με χαρά τη συμφωνία που επιτεύχθηκε και διακηρύσσω με πεποίθηση ότι η ημέρα αυτή θα είναι απαρχή νέας περιόδου προόδου και ευημερίας της πατρίδας μας".

Ο Φαζίλ Κουτσιούκ, αρχηγός της τουρκοκυπριακής αντιπροσωπείας δήλωσε:

"Είμαι πολύ ευτυχής γιατί επικράτησαν η λογική και ο κοινός νους και αναβίωσε το πνεύμα της καλής θέλησης. Ελπίζω ότι από τούδε και στο εξής οι δύο κοινότητες στην Κύπρο εγκαθιδρύοντας και αναπτύσσοντας τους κοινοτικούς θεσμούς και την κοινοτική ευημερία τους, θα συνεργασθούν στενά για το καλό της Κύπρου και ότι από τη συνεργασία οι δυο χώρες μας η Τουρκία και η Ελλάδα θα ωφεληθούν πολύ"

Εξ άλλου ο υπαρχηγός της τουρκοκυπριακής αντιπροσωπείας Ραούφ Ντενκτάς δήλωσε:

"Καταλήξαμε σε συμφωνία, η οποία όχι μόνον επανέφερε τις δυο κοινότητες σε φιλία και συνεργασία, αλλά εξάλειψε όλες τις αιτίες διένεξης μεταξύ δύο χωρών, της Τουρκίας και της Ελλάδας, οι οποίες είναι ζωτικής σημασίας για την άμυνα της Δύσης. Θα επιθυμούσαμε κατά το παρόν στάδιο να διαβεβαιώσουμε τους γονείς των πεσόντων στην Κύπρο μελών των δυνάμεων ασφαλείας ότι δεν πέθαναν μάταια και ότι θα τους ενθυμούμαστε".

Ο Βρετανός Πρωθυπουργός Χάρολντ Μακμίλλαν καθόρισε τη θέση της Βρετανίας έναντι των συμφωνιών αργότερα στη Βουλή:

" Πιστεύω ότι κλείσαμε ένα κεφάλαιο πικρίας και διένεξης στην Ιστορία της Κύπρου και ότι εισερχόμαστε σε μια πορεία όπου ο συνεταιρισμός και η συνεργασία αντικαθιστούν τις προστριβές και τη ρήξη.

Η Κυβέρνηση μου πιστεύει ότι η συμφωνία που επιτεύχθηκε θα οδηγήσει στην επιστροφή της ειρήνης στην Κύπρο. Σκοπός μας είναι όπως τερματίσουμε όσο το δυνατό γρηγορότερα την κατάσταση έκτακτης ανάγκης στη νήσο. Τούτο περιλαμβάνει την απόλυση των κρατουμένων, τους όρους για αμνηστία προς τους καταδικασθέντες και διευθετήσεις προς επιστροφή των εξορίστων. Θεωρώ τη συμφωνία αυτή σαν νίκη της λογικής και της συνεργασίας. Κανένα από τα ενδιαφερόμενα μέρη δεν υπέστη ήττα. Είναι μια νίκη για όλους".

Εξ άλλου ο Φατίν Ζορλού καθορίζοντας τη στάση της Τουρκίας έναντι των συμφωνιών και αυτός αργότερα στην τουρκική Εθνοσυνέλευση, είπε μεταξύ άλλων:

"Στην πραγματικότητα υπογράφηκε μια καλή συνθήκη. Προστατεύθηκαν τα συμφέροντα στην Κύπρο, τα οποία δεν ήταν εύκολο πράγμα να γίνει. Λέγεται ότι το σύνταγμα είναι περίπλοκο. Μάλιστα είναι περίπλοκο. Διότι για την προστασία των συμφερόντων των δικαιωμάτων των τουρκοκυπρίων χρειάζονταν τέτοιες λεπτομέρειες".